

Living Danube Limes

Zhodnocení kulturního dědictví a pěstování udržitelného cestovního ruchu skrze PROŽITÍ společného dědictví na DUNAJSKÉ LIMES jako základ kulturní cesty

Valorising cultural heritage and fostering sustainable tourism by LIVING
the common heritage on the DANUBE LIMES as basis for a Cultural Route

E-Newsletter

číslo #1, leden 2021

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

LIVING DANUBE LIMES V PLNÉM PROUDU!

Projekt „Living Danube Limes“ (*Zhodnocení kulturního dědictví a pěstování udržitelného cestovního ruchu skrze PROŽITÍ společného dědictví na DUNAJSKÉ LIMES jako základ kulturní cesty*), který byl zahájen 1. července 2020, je financován z nadnárodního programu Interreg Danube (Danube Transnational Programme). Jeho cílem je položení základního kamene pro budoucí Kulturní stezku Dunajská Limes, představující římské dědictví podél Dunajské Limes (pevninská hranice Římské říše podél Dunaje), spojující všechny země v Podunají a propojující je s obrovskou sítí hranic římské říše, táhnoucí se od Hadriánova valu ve Velké Británii po Limity v severní Africe a na Blízkém východě.

Jsm rádi, že vám v našem prvním vydání Newsletteru Living Danube Limes můžeme poskytnout bližší informace a fakta o projektu, podrobné informace o našich partnerech a také o pokroku.

LIVING DANUBE LIMES PÁR SLOVY

Podpora vzájemných vazeb v Podunají prostřednictvím dědictví sdíleného všemi podunajskými zeměmi je hlavním cílem projektu Dunajského nadnárodního programu „Living Danube Limes“ (*Živá dunajská hranice*). Římské podunajské dědictví a samotný Dunaj spojuje střední Evropu s jihovýchodní Evropou a Living Danube Limes toto spojení dále prohloubí zdůrazněním společného dědictví a potenciálu, který má pro budoucí rozvoj.

Living Danube Limes bude

- podporovat společnou římskou značku pro podunajské země,
- připravovat půdu pro Kulturní cestu zahrnující celé Podunají,
- rozvíjet strategie pro zachování a správu kulturního a přírodního dědictví a
- podporovat ekologický a udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

K dosažení tohoto cíle přijímá Living Danube Limes holistický přístup, včetně

- archeologie a historie,
- muzea jako centra šíření informací jak pro akademickou obec, tak pro širokou veřejnost,
- ochranná opatření pro kulturní dědictví a řešení udržitelného cestovního ruchu.
- Akademická obec a široká veřejnost jsou přímo propojeny díky rekonstrukci dunajského hlídkového plavidla ze 4. st. n. l. typu *lusoria*, což také představuje fyzické spojení mezi pilotními místy a mezi partnerskými zeměmi.

FAKTA O PROJEKTU

Začátek: 01-07-2020

Konec: 30-12-2022

Rozpočet v Eurech

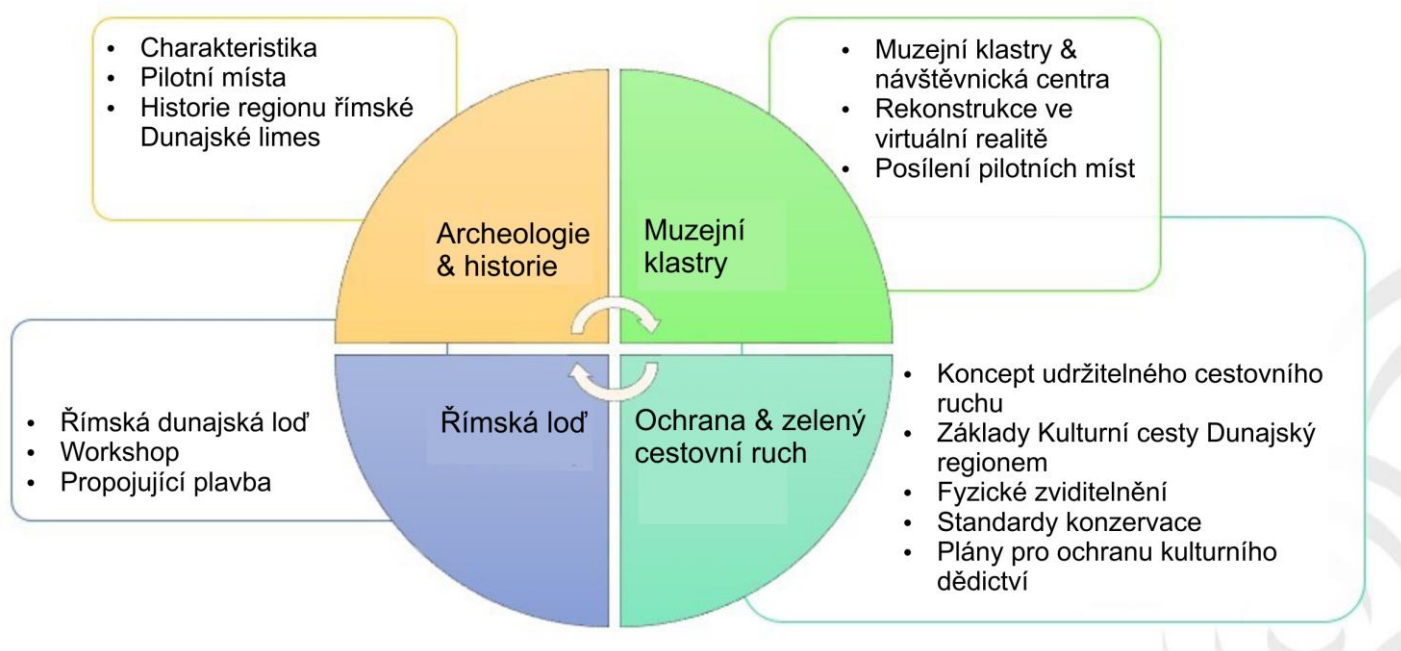
Celý: 3151121.2

Příspěvek z ERDF: 2485485.95

Příspěvek z IPA: 130942.07

Příspěvek z ENI: 62024.92

Všechny tyto aspekty Living Danube Limes jsou stejně důležité, vzájemně provázané a přímo na sobě závislé:

Čtyři oddíly v grafu představují čtyři hlavní tematické pracovní balíčky (WPT) v programu Living Danube Limes:

- WPT1 „Charakterizace regionu Dunajské Limes“ se zabývá archeologií a historií doby římské podél Dunaje.
- WPT2 „Umístění a posílení muzejních klastrů a návštěvnických center v regionu Dunajské Limes“ je ekvivalentem části muzejních klastrů v grafu.
- WPT3 „Koncept nadnárodní ochrany objektů kulturního dědictví podél Dunaje včetně řešení zeleného cestovního ruchu“ se zabývá ochranou římského dědictví i „zeleným“ cestovního ruchu.
- WPT4 „Rekonstrukce plně funkční římské dunajské lodi pro propojení Podunají a podporu udržitelného cestovního ruchu“ je součástí projektu Living Danube Limes, ve kterém je rekonstruována *Iusoria* ze 4. st. n. l.

PŘEDSTAVENÍ LIVING DANUBE LIMES PARTNERŮ

The Living Danube Limes konsorcium se skládá z 46 partnerů (19 projektových partnerů a 27 přidružených partnerů) z 10 Podunajských zemí: Rakouska, Německo, České republiky, Slovenska, Maďarska, Chorvatska, Srbska, Bulharska, Rumunska a Moldavska. Zjistěte více o našich 19 projektových partnerech v následujících medailoncích:

Dunajská univerzita v Kremži, Centrum ochrany kulturního majetku (Rakousko) jako Hlavní partner

DUK je přední veřejná univerzita pro následné vzdělávání v Evropě. Svými odbornými znalostmi ve výuce a výzkumu pracuje na překonávání společenských výzev. Nachází se v kulturní krajině UNESCO v rakouském Wachau a klade velký důraz na respekt a udržitelné využívání kulturního dědictví.

V rámci projektu se DUK jako vedoucí partner angažuje zejména prostřednictvím Centra ochrany kulturního majetku. Centrum uplatňuje široký, ucelený a praktický přístup. Díky úzké spolupráci s Centrem pro architektonické dědictví a infrastrukturu při Oddělení staveb a životního prostředí lze splnit specifické požadavky a potřeby obecně na kulturní statky a zejména na památky světového dědictví UNESCO. Praktická implementace ochrany kulturního majetku je zajištěna prostřednictvím efektivní a globální sítě.

V rámci Living Danube Limes DUK přispívá svými odbornými znalostmi v oblasti ochrany kulturního dědictví před všemi druhy hrozeb, od přírodních až po člověkem způsobené, světového dědictví UNESCO, plánů péče o místa kulturního dědictví, aspektů odolnosti kulturního dědictví, otázek kulturní udržitelnosti a zeleného cestovního ruchu. DUK do projektu rovněž dodává archeologické odborné znalosti i odborné znalosti týkající se rozšiřování povědomí o římské minulosti ve 21. století.

Friedrich-Alexander-University v Erlangenu-Norimberku (Německo)

Profesorství starověkých dějin na Friedrich-Alexander-University v Erlangenu-Norimberku je jedním z nejinnovativnějších institutů ve Spolkové republice Německo a na celém světě. To lze vidět jak ve výzkumu, tak ve vzdělávání: V oblasti vzdělávání organizuje profesorský projekt „Schülerkontaktstudium“ pro celou univerzitu. Tímto způsobem profesura podporuje přechod ze školy na univerzitu pro žáky všech předmětů. Studenti dávné historie jsou také podporováni během studia na cvičeních, seminářích, přednáškách (s doprovodnými konzultacemi) a při zkouškách díky souvisejícím tréninkům a koučováním na seminářích ke kvalifikačním pracím všech úrovní.

Photos by: Background: modified, Seby CC BY-SA 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>> via Wikimedia Commons, Image, Boris Dreyer: modified, © Matthias Orgeldinger, Image, Vigdis Betttschnitt: modified, © Matthias Orgeldinger

Institut je z velké části financován třetími stranami: podporován nadací Gerda Henkel Foundation, DFG, Nadací Volkswagen, Thyssen Foundation, HRK, BMBF a finančními programy EU. Ústav provádí základní výzkum se zaměřením na ústavní dějiny Atén, starou historiografii, dějiny římských provincií, historii římsko-germánských vztahů a řeckou epigrafii. Publikace o nových objevech a diskuse o výzkumu jsou vydávány průběžně. V posledních čtyřech letech se ještě více zaměřil na rekonstrukci římských říčních lodí dle vědeckých kritérií. První replika proběhla v letech 2016 až 2018 výstavbou F.A.N., která cestovala po Dunaji k Černému moři. V současné době se staví nové středisko v Gunzenhausenu (poblíž místa staré římské pevnosti) a v (moderním) Altmühlsee a probíhá zde rekonstrukce dunajského hlídkového člunu typu „lusoria“ ze 4. století. Jak ukazují výše uvedené projekty, profesura se rovněž zabývá užším propojením vědy s veřejností (zprostředkovaná věda). Tímto způsobem institut ukazuje, jak efektivní a moderní může být dávná historie i dnes.

Oddělení památek / starověkých dějin, Paříž Lodron University v Salzburgu (Rakousko)

Oddělení památek se skládá ze tří celků: starověké historie, klasické a raně egejské archeologie a klasické filologie. Zaměřuje se na výzkum historie, kultury a civilizace, umění a literatury starověku, jejich předchůdců v oblasti Středomoří a jejich post-antických transformací.

Hlavními tématy útvaru starověkých dějin jsou římské provinční dějiny a sociologie nebo kulturní zprostředkování, ale také hospodářské a sociální dějiny, kulturní a duševní dějiny, vojenské dějiny a dějiny medicíny.

Vedoucím týmu PLUS je Mgr. Dr. Rupert Breitwieser, jehož hlavní zaměření spočívá v dějinách medicíny, podvodní archeologii, starověkých lodích a námořnictví a římských provinčních studiích. Dalšími členy týmu jsou Mgr. Dr. Maria Erker BA, která se specializuje na muzejní pedagogiku a vzdělávání, a Anna Windischbauer BA, magisterská studentka archeologie a starověké historie na PLUS, která se zaměřuje na římská provinční studia.

PLUS přispěje svými odbornými znalostmi z oblasti římských provinčních studií a muzejní pedagogiky jako podstatných součástí výzkumu historie a vývoje rakouských lokalit Dunajské Limes, jakož i z kulturní mediace a muzeologie.

Institut Ludwiga Boltzmannova pro Archeologický průzkum a virtuální archeologii (Rakousko)

Institut Ludwiga Boltzmannova pro archeologický průzkum a virtuální archeologii (LBI ArchPro) je mezinárodní výzkumná iniciativa, která se věnuje vývoji a pokroku budoucích technologií a metod pro ochranu našeho společného kulturního dědictví. Přístup LBI ArchPro je založen na aplikaci neinvazivních, účinných archeologických prospekčních metod a metod digitální dokumentace.

Dálkový průzkum Země (laserové skenování, letecké snímkování, 3D obrazové modelování) a geofyzikální prospekce blízkého povrchu (magnetometrie, radar pronikající zemí) se v archeologii používají k objevování a zkoumání zakopaných a dosud stojících archeologických struktur, aniž by byly vystaveny riziku zničení. Tým LBI ArchPro vyvíjí motorizované vícesenzorové měřicí systémy pro vysoce přesné prospekční průzkumy ve všech měřících - od jednotlivých kamenů až po celou archeologickou krajinu.

Efektivní softwarové nástroje jsou vyvíjeny a využívány pro počítačovou vizualizaci a archeologickou interpretaci shromážděných dat. Na počítači odborníci hledají archeologické struktury skryté ve virtuálních datových obrazech. Výsledkem virtuálního „výkopu“ jsou digitální archeologické interpretační mapy a 3D virtuální rekonstrukce.

Od roku 2010 zkoumala LBI ArchPro díky svým průkopnickým výzkumným přístupům mnoho archeologických krajín po celé Evropě, jako jsou památky světového kulturního dědictví UNESCO Stonehenge a osada Vikingů Birka-Hovgården nebo římské město Carnuntum v Rakousku.

LBI ArchPro je výzkumný ústav Ludwiga Boltzmannova Gesellschaft se sídlem ve Vídni v Rakousku.

Ústav teoretické a aplikované mechaniky Akademie věd ČR (Česká republika)

Předchůdce Ústavu teoretické a aplikované mechaniky (ITAM) byl založen v roce 1921 jako pracoviště pro výzkum a testování staveb Českého vysokého učení technického v Praze. V roce 1953 byl ústav začleněn do nově vzniklé Československé akademie věd (později České akademie věd). Ústav se tradičně zaměřuje na výzkum související se stavebními materiály, konstrukcemi a stavbami. Provádí základní a aplikovaný výzkum v oblasti mechaniky tuhé fáze se zaměřením zejména na dynamiku, mikromechaniku, biomechaniku, nelineární mechaniku, procesy selhání materiálů a mechaniku částic.

Dále se podíleli na výzkumu interdisciplinárních problémů kulturního dědictví podporujících vědeckou základnu pro uchování, poznání a využívání památek, historických sídel a kulturní krajiny. Studuje skryté vlastnosti objektů kulturního dědictví pro účely jejich datování, původu a archeometrie. Zabývá se také technikami historické výstavby a historického urbanismu. Výzkum se zaměřuje zejména na metody správy historických budov a sídel, které čelí dopadům globálních výzev a rizik na kulturní dědictví, včetně dopadů nevhodného využívání, jako je masový cestovní ruch, nebo dopadů přírodních a člověkem způsobených katastrof, zejména povodní, zemětřesení či působení větru v kombinaci s dalšími škodlivými vlivy počasí. Studuje metody pro účinné zabezpečení, zlepšení odolnosti a uchování kulturního dědictví před katastrofou i po ní.

Městský ústav ochrany památek Bratislava (Slovensko)

Městský ústav ochrany památek Bratislava (MMPI) je výzkumná instituce s odborníky na archeologii, etnografii, architekturu a dějiny umění, která se nachází v centru bratislavského Starého Města. Za 52 let své existence (založena v roce 1968) je jedinou městskou památkovou institucí na Slovensku s koordinační, poradenskou a vědecko-kontrolní rolí. Během této doby bylo dosaženo mnoha významných archeologických vykopávek a objevů. MMPI byl oceněn třikrát v kategorii „Nejlepší objev roku na Slovensku“ (1996, 2002 a 2009), dvakrát „Výstava roku“ (2015, 2017) a jednou za „Událost - dlouhodobý projekt“ (2019) v Ceně časopisu Památky a muzea a Památkového úřadu Slovenské republiky. V roce 2003 byl institut oceněn Cenou Evropské unie za kulturní dědictví - cenou Europa Nostra za archeologický výzkum a prezentaci bratislavské Rybářské brány.

Ivo Štassel je ředitelem MMPI od roku 2004. Vystudoval historii umění v oboru historické architektury a od té doby pracuje jako památkář. Jeho praxe byla zaměřena především na město Bratislava v oblastech historického urbanismu, prezentace archeologického dědictví a obnovy památek, movitých i nemovitých.

Margaréta Musilová pracuje jako archeoložka na MMPI od roku 1984. Kromě svých archeologických výzkumných prací se věnuje prezentaci a popularizaci (nejen) archeologického dědictví. Za své úsilí získala několik cen (např. Europa Nostra, cena časopisu Památky a muzea).

Anna Gondová je architektka a výzkumná pracovnice zaměřená na téma restaurování památek, historie a teorie architektury a činností spojených s prezentací hmotného a nehmotného dědictví.

Silvia Nováčiková studovala obor archeologie a srovnávací religionistiky a účastnila se vykopávek doma i v zahraničí.

Jana Gillányiová pracuje jako účetní na MMPI s dlouholetými zkušenostmi v oblasti finančního řízení.

Slovenská technická univerzita, Fakulta architektury (Slovensko)

Výuka architektury na STU začala v roce 1946, čímž se Fakulta architektury (FA) stala nejnovějším přírůstkem k Fakultě slovenské vysoké školy technické. V té době vznikla Katedra architektury a pozemního stavitelství jako součást oboru pozemního stavitelství na Slovenské polytechnice (SVŠT), dnes Fakulty stavební. V následujících sedmdesáti letech se fakulta transformovala na životně důležitou a konkurenceschopnou instituci a každý rok slouží více než 1 000 studentům. Ačkoli má pod svou střechou studijní program Design již více než 25 let, v roce 2020 se Design dostal i do oficiálního názvu instituce. Fakulta architektury byla přejmenována a od září 2020 začala Fakulta architektury a designu psát svoji novou společnou historii.

Fakulta architektury a designu STU je dnes největší vzdělávací institucí pro architekty a designéry ve Slovenské republice. Profil fakulty odráží univerzitní principy a vytváří podmínky pro profesionální práci v domovské zemi a v rámci EU. V tomto ohledu existuje jasná orientace na kreativní přípravu architektů, urbanistů a designérů. Současný dvouletý systém studia se zaměřuje na připravenost absolventa. Zdůrazňuje se povědomí o uměleckých a teoretických předmětech, stejně jako o různých technických a designových předmětech od územního plánování po interiérový design.

Fakulta architektury a designu sídlí v budově navržené Emilem Bellušem, nejvýznamnějším slovenským architektem 20. století a zakladatelem školy, po kterém je pojmenována „Aula profesora Belluše“ (v areálu vysoké školy). Kromě těchto přednáškových učeben, ateliérů, počítačových zařízení a fakultní knihovny, která obsahuje významné odborné knihy a časopisy (mnoho mezinárodně uznávaných), lze využít k rozvoji tvůrčích schopností a odborných dovedností.

Budapeštská univerzita techniky a ekonomie, Katedra dějin architektury a památkové péče (Maďarsko)

Působení Katedry dějin architektury a památkové péče sahá do roku 1870 a je proto téměř stejně stará jako vysokoškolské organizované vzdělávání v oboru architektury v Maďarsku.

Za jejího předchůdce lze považovat Katedru architektury, založenou ve výše uvedeném roce pod vedením Imre Steindla. Jistě, v průběhu dlouhých desetiletí se název, úkol a zaměstnanci výrazně změnili, ale po celou dobu plnila funkci národní vědecké dílny pro výuku dějin architektury v Maďarsku.

Vedle historie architektury a rannějšího stavebního designu hraje dodnes v portfoliu katedry důležitou roli vědecký výzkum památkové péče a teorie architektury.

Nejdůležitějším úkolem katedry je komplexně vyučovat celé spektrum dějin architektury prostřednictvím teoretických přednášek a praktických seminářů. Předmět historie architektury doprovází studenty po celou dobu jejich vzdělávání. Přenos znalostí o památkové péči je založen na dovednostech rozvinutých ve výše zmíněných přednáškách. Naším cílem je ověřit historický přístup v rámci komplexních kurzů architektonického designu a diplomových návrhů (doplňených odbornou konzultací).

Katedra rovněž nabízí postgraduální vzdělávání s inženýrským titulem v oboru ochrana nemovitého kulturního dědictví. Profesoři katedry se podílejí na práci Stálého výboru historie a teorie architektury a ochrany památek Maďarské akademie věd.

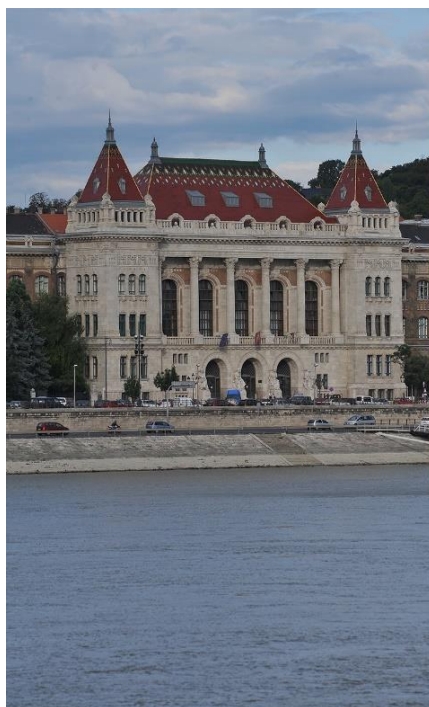
Výzkumnou činnost katedry podporuje odborná knihovna s téměř 20 000 svazky a archivními knihami a služba informací od profesionálního knihovníka i jedinečný archiv výkresů a plánů. Online vědecký časopis katedry s názvem *Architectura Hungariae* vychází již několik let. Jeden z časopisů Akademie, *Architectonics and Architecture* (Építés-Építészettudomány), je také vydáván na katedře, stejně jako vědecký časopis *Monument Preservation* (Műemlékvédelem) a vědecký časopis *Fakulty architektury Periodica Polytechnica Architecture*. Během akademického roku je naším cílem poskytovat osobní zkušenosti studentům architektury prostřednictvím pravidelných průzkumných programů v Maďarsku nebo v zahraničí. Katedra také považuje za důležitý úkol zapojit do výzkumu další generace, proto jsou naši studenti klíčovými účastníky vědeckých studentských konferencí.

Důležitým cílem katedry je účast na současném vědeckém diskurzu v rámci různých národních a mezinárodních kooperačních a výzkumných programů.

Všichni lektori a zaměstnanci katedry jsou zapojeni do vzdělávacích a výzkumných prací projektu.

Davino Ltd. (Maďarsko)

DAVINO nabízí rozsáhlé poradenské zkušenosti v oblasti cestovního ruchu a kulturního dědictví při přípravě a implementaci strategií a akčních plánů v oblasti cestovního ruchu a kulturního dědictví a také při vytváření realistických a praktických obchodních plánů pro partnery velké i malé a od mezinárodní po místní úroveň. Destinační konzultanti společnosti DAVINO nabízejí hluboké odborné znalosti týkající se projektů v oblasti kultury a dědictví, od plánů péče o

konkrétní památky až po zkoumání dopadu a potenciálu kulturních festivalů. DAVINO je nejpoužívanější poradenská služba v této oblasti a má bohaté zkušenosti a odborné znalosti, od celkové strategie až po vedení designu a řízení nových turistických a kulturních informačních center. Společnost DAVINO se zavázala k rozvoji cestovního ruchu a kulturního dědictví, který je skutečně udržitelný, a nabízí destinační-poradenské služby v oblasti rozvoje a managementu udržitelného cestovního ruchu, které jsou v souladu s rozvojem trhu. DAVINO má téměř 10 let zkušeností s poskytováním poradenských služeb s integritou, transparentností a odhodláním.

Nadnárodní kulturní produkty představují společné evropské sdílené hodnoty, cestovní ruch, umění, zeměpis, historii a kulturní dědictví. DAVINO realizuje řadu aktivit na podporu nadnárodních kulturních a turistických produktů založených na konkrétních tématech, která mají stále velký potenciál růstu. DAVINO má bohaté zkušenosti v oblasti kultury, umění a cestovního ruchu a disponuje odbornými znalostmi v historických a kulturních otázkách. DAVINO má zájem být partnerem kulturních, turistických a uměleckých projektů.

Archeologický ústav (Chorvatsko)

Archeologický ústav byl založen 26. ledna 1961 na zakládajícím zasedání rozhodnutím Katedry archeologie a Katedry dějin umění Fakulty humanitních a sociálních věd Záhřebské univerzity pod názvem „Ústav dějin umění a archeologie“ za účelem další vědecké práce a studia národního dědictví v oborech archeologie a dějin umění.

Rozhodnutím Rady Fakulty humanitních a sociálních věd Záhřebské univerzity ze dne 15. května 1965 začala instituce pracovat pod názvem „Archeologický ústav“. Rozhodnutím rady Záhřebské univerzity získala dne 13. června 1968 status nezávislého archeologického ústavu Záhřebské univerzity. Na základě zákona o organizaci vědecké práce a rozhodnutí rady republiky pro vědeckou práci ze dne 23. prosince 1976 byl ústav integrován do Centra historických věd a 9. září 1987 do Ústavu historických věd Záhřebské univerzity. Dne 21. listopadu 1990 se Ústav pro dějiny umění osamostatnil od Ústavu pro historické vědy. Rozhodnutím Ministerstva vědy a techniky ze dne 1. října 1991 byl zřízen nezávislý Ústav pro dějiny umění, ke kterému byla připojena Katedra archeologie.

Archeologický ústav se etabloval jako ústřední vědecká instituce základního a aplikovaného archeologického výzkumu v Chorvatské republice, která pokrývá všechna archeologická období, a zároveň rozvíjí teorii a metodologii výzkumu a také vytváří ARHINDOKS (Archeologické informační dokumentační centrum) jako tematické databáze archeologických nálezů a nalezišť. Kromě základního archeologického výzkumu se pracovníci Archeologického ústavu účastní vysokoškolského vzdělávání. Archeologický ústav vyvíjí bohatou publikační činnost vydáváním vědeckých a odborných časopisů, monografií a sborníků, jakož i pořádáním mezinárodních vědeckých konferencí, kulatých stolů a workshopů.

Archeologický ústav (Srbsko)

Archeologický ústav v Bělehradě byl založen 31. května 1947 s cílem shromáždit odborníky z oboru archeologie do jedné vědecké instituce. Původně byl součástí Srbské akademie věd, zamýšlený jako místo, odkud budou organizovány budoucí archeologické akce a budou systematicky koordinovány na národní i mezinárodní úrovni. Činnost ústavu byla vždy založena na vědeckém výzkumu, systematických vykopávkách a průzkumech archeologických nalezišť, publikacích a spolupráci s dalšími institucemi v oblasti archeologie a ochrany kulturního dědictví. Od roku 1961 je Archeologický ústav plně nezávislou vědeckou institucí financovanou Ministerstvem věd.

Vědci ústavu vedli v Srbsku velké množství významných vykopávek. Rozsahem, významem a počtem lokalit, které přinesly, vynikají ochranné výkopy, které následovaly po výstavbě vodních elektráren „Đerdap 1“ a „Đerdap 2“ na Dunaji. V posledních desetiletích ústav nadále provádí archeologický výzkum mnoha významných lokalit, a to samostatně nebo ve spolupráci s muzei, ústavy na ochranu kulturních památek a mezinárodními partnery.

V roce 1950 byl ústav poctěn převzít vydávání nejstaršího srbského archeologického časopisu „Starinar“, jehož činnost trvá dodnes. Spolu se „Starinar“ zahrnuje publikační činnost ústavu řadu zvláštních vydání, monografií a tematických sborníků.

Počet spolupracovníků ústavu se postupně zvyšoval, takže dnes má ústav přes 50 stálých výzkumných pracovníků a přibližně sto externích spolupracovníků. Institutu se i přes bouřlivé události posledních desetiletí podařilo přežít více než 70 let a dosahovat trvale významných a pozoruhodných výsledků. Tato jedinečná a ústřední archeologická vědecká instituce se nachází v centru Bělehradu, v budově Srbské akademie věd a umění.

Fakulta technických věd, Univerzita v Novém Sadu (Srbsko)

Fakulta technických věd je největší fakultou Univerzity v Novém Sadu, založená v roce 1960. Skládá se ze 13 kateder, 10 administrativních oddělení a 31 výzkumných center. Nabízí 90 akreditovaných studijních programů. S více než 15 000 studenty a 1 200 zaměstnanci se fakulta řadí mezi největší a nejrozvinutější fakulty v regionu.

Rychlá reakce při vyvíjení nových technologií a potřeba renovace stávajících, stejně jako intenzivní růst ekonomiky a sociálního sektoru, vyžadují odpovídající rozvoj výzkumné práce, fakultu zaměřenou na výzkum a efektivní centra pro transformaci znalostí na účelné technologie. To předpokládá:

- Intenzivní rozvoj znalostí
- Vysokou kvalitu vzdělávacího procesu
- Flexibilní osnovy
- Nový, funkční vztah fakulta - podnik.

V důsledku toho byly činnosti Fakulty technických věd rozděleny následujícím způsobem:

- Vzdělání
- Výzkum a vývoj
- Aplikovaný výzkum (spolupráce s průmyslem)

Výzkumná činnost fakulty směřuje k realizaci výzkumu v rámci základních projektů inovací a technologického rozvoje. Fakulta je akreditována jako výzkumná a vědecká instituce. Výzkumné a vývojové aktivity fakulty probíhají v moderních laboratořích a počítačových centrech. V současné době existuje více než 120 projektů podporovaných srbskými a provinčními Ministerstvy vědy a techniky a 87 mezinárodních projektů realizovaných v různých rámcových programech: COST, EUREKA, H2020, INTERREG, ERASMUS + a CEEPUS.

Národní turistický klastr „Bulharský průvodce“ (Bulharsko)

„Bulharský průvodce“ Národního turistického klastru je organizace cestovního ruchu zaměřená na udržitelný rozvoj specializovaných typů cestovního ruchu, včetně kulturního dědictví a kulturního cestovního ruchu, rozvoje udržitelného cestovního ruchu a podpory rozvoje podnikání v odvětví cestovního ruchu. Jejím posláním je poskytovat obohacující cestovní zážitky „hledajícím“ turistům a podporovat udržitelný rozvoj malých a středních podniků souvisejících s cestovním ruchem prostřednictvím implementace inovativních přístupů k poskytování turistických služeb a balíčků.

Průvodce NTC BG má zkušenosti v následujících oblastech:

- Marketingové a obchodní aktivity; organizování různých akcí, např. B2B setkání, festivaly, školení. V letech 2015 a 2016 byl spoluorganizátorem mezinárodních seznamovacích akcí v rámci ITB-Berlin.
- Návrhy turistických balíčků a turistických tras
- Vývoj online platforem a aplikací, vč. informační a marketingové webové stránky cestovního ruchu, online vzdělávací a tréninkové platformy, akcelerator podnikání, simulační hra pro podnikání.
- Výzkum a analýza tržních podmínek, právních rámců, hodnocení potřeb, osnov a vzdělávacích systémů.
- Vypracování komplexních strategií, vč. těch k rozvoji udržitelného cestovního ruchu, valorizaci kulturního dědictví, provádění inovativních obchodních modelů.
- Rozvoj měkkých a digitálních dovedností mezi mladými lidmi, podpora podnikání.
- NTC vyvinula a v současné době úspěšně udržuje portfolio několika IT platforem, včetně:
 - o Turistické platforma (www.bg-guide.org/en) o bulharském kulturním dědictví, ekologických památkách, zajímavostech a kulinářských spotech (restauracích), které uživatelé poskytují příležitost pro různé turistické zážitky. Platforma byla oceněna cenou „Favorite Audience Web-site“ bulharských webových cen 2015.
 - o Vzdělávací platformy v oblasti cestovního ruchu: www.trans-edu.net, www.virtualrooms.eu, www.sem-centres.eu
 - o Cestovní simulační hra založená na cestovním ruchu: www.hotelempire.eu

Centrum památkového zprostředkování (Bulharsko)

Centrum památkového zprostředkování je nezávislá nevládní organizace založená v roce 2011, která se snaží rozšířit dostupnost a kvalitu kulturních nabídek vymýšlením a uskutečňováním kreativních kulturních zážitků pro turisty a návštěvníky.

Disponuje znalostmi, nástroji a dovednostmi k podpoře vytváření kulturního dědictví zapojením občanů do přímých a digitálních formátů učení.

Centrum si klade za cíl podpořit podnikání zlepšením kvality zprostředkování a uznání kulturního dědictví, přispět k veřejnému porozumění a ocenění kulturního dědictví a umožnit sociální začleňování „zlepšováním schopností, příležitostí a důstojnosti... lidí na základě jejich identity“ (Světová banka).

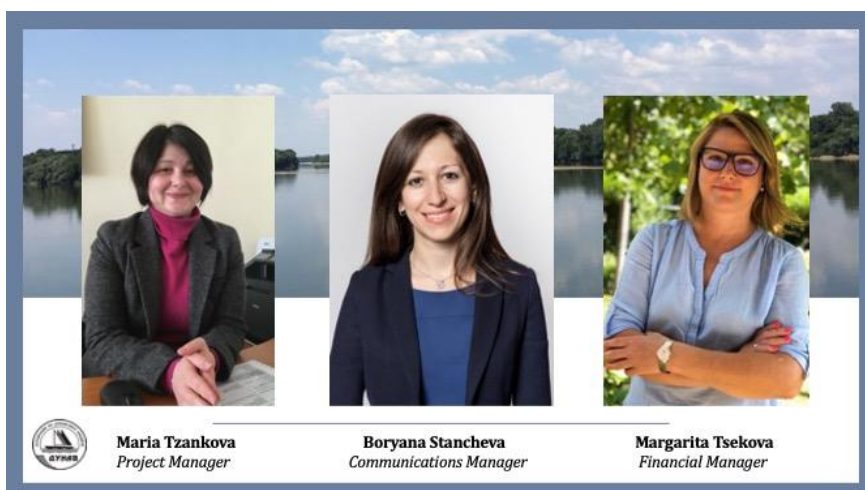
Centrum se zaměřuje na historická a kulturní místa, krajiny, přírodní a tematické parky, muzea, místní komunity, zařízení cestovního ruchu, kreativní kulturní odvětví atd. Centrum je členem Bulharské národní rady pro cestovní ruch, poradního orgánu ministra cestovního ruchu a sdružení Interpret Europe a spolupracuje s mnoha organizacemi v oblasti kultury a cestovního ruchu. Navrhuje a uvádí do praxe novou generaci zprostředkovávacích produktů a služeb kulturního dědictví pro památky, kulturní provozovatele a zařízení cestovního ruchu, které zapojují návštěvníky a místní obyvatele jako spoluvůrce do inkluzivního zážitku. Centrum podporuje autentické kultury, které vytvářejí hodnotu a reagují na nové požadavky na „emoční“ turistiku. Buduje hodnotové řetězce participativním společným řízením, čímž podporuje inkluzivní a udržitelné komunitní plánování pro lepší mezigenerační a mezikulturní dialog. Centrum pracuje na odolnosti a oživení kulturního dědictví v soukromých a veřejných prostorách pomocí mezinárodně přijatých kritérií a standardů pro kvalitní vytváření příběhů a vyprávění. Organizuje školení o tom, jak zapojit diváky a vytvořit vztak k DNA místního dědictví a destinací.

Sdružení dunajských obcí „Danube“ (Bulharsko)

Sdružení dunajských obcí „Danube“ (ADRM) je regionální sdružení 35 místních veřejných orgánů (obcí) v bulharské části Podunají. Byla založena v roce 1993. ADRM má silnou regionální identitu a má na starosti proces formulování koncepce a strategie regionálního rozvoje jako součást podunajského makroregionu a dosažení cílů strategie EU pro Podunají.

Pro Sdružení jsou prioritními oblastmi politiky dopravní konektivita, cestovní ruch, energetika a životní prostředí, vzdělávání a výzkum a civilní ochrana. Horizontálními tématy jsou dobrá správa věcí veřejných, inteligentní specializace, inovace a udržitelný rozvoj, přeshraniční a nadnárodní spolupráce.

ADRM má v oblasti dolního Dunaje jedinečnou zkušenost s valorizací společného dědictví římského vápna: ADRM vyvinulo turistickou trasu se všemi jejími prvky (strategie a propagační materiály); shromáždilo informace a výzkum o lokalitách, muzeích a festivalech Římské limitis, jakož i osvědčené postupy při rozvoji a propagaci římského dědictví; vybuodovalo partnerství se všemi příslušnými zúčastněnými stranami v Bulharsku a Rumunsku. Na tyto zkušenosti lze navázat v širším

partnerství v rámci programu Living Danube Limes. Informační základna a vzdělávací / propagační materiály na téma Roman Frontier budou aplikovány a dále rozvíjeny v širším geografickém měřítku.

Univerzita architektury a urbanismu „Ion Mincu“ (Rumunsko)

Univerzita architektury a urbanismu „Ion Mincu“ v Bukurešti je nejstarší a nejdůležitější akademickou institucí v této oblasti v Rumunsku. Navazuje na dlouhou tradici místního architektonického vysokoškolského vzdělávání, jehož založení je úzce spjato se vzestupem moderního Rumunska a nastavením jeho nové institucionální struktury a kultury během druhé poloviny 19. století.

Univerzita architektury a urbanismu „Ion Mincu“ v Bukurešti nabízí několik bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů, které vedou k různým specializacím v oblasti architektury a urbanismu.

Bakalářské a magisterské programy koordinují tři fakulty univerzity: fakulta architektury, fakulta interiérové architektury a fakulta územního plánování.

UAUIM má jednu z největších fakult architektury ve východní Evropě. Její učební plán zahrnuje širokou škálu architektonických studií: od architektury a plánování, od designu po technologii, od konstrukce po stavbu, od udržitelnosti po energetickou účinnost atd.

Po 15 letech od svého založení navrhuje Fakulta interiérové architektury pokračovat a vylepšovat nabídku svých tří studijních programů.

Fakulta územního plánování funguje od roku 1997 z důvodu potřeby mít k dispozici vyškolené urbanisty pro vzdělávání projektantů budov tak, aby se oba studijní směry vzájemně překrývaly v oblasti územního plánování.

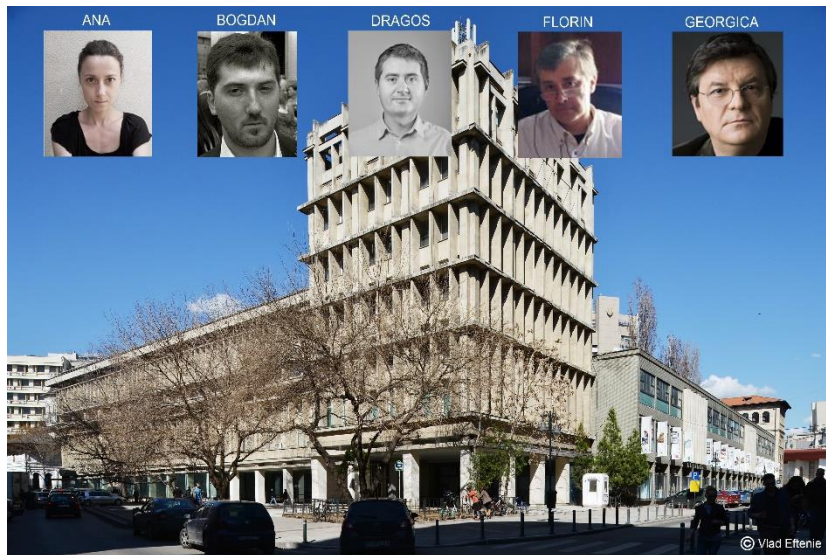
UAUIM má vztahy s více než 80 školami architektury v Evropě, Asii, Jižní Americe a Spojených státech. Program Tempus a následně program Erasmus usnadnily výměny studentů a učitelů mezi UAUIM a více než 50 školami architektury v Evropě.

Národní historické a archeologické muzeum v Konstanci (Rumunsko)

Národní historické a archeologické muzeum v Konstanci je jedním z nejbohatších muzeí v Rumunsku a druhou největší institucí v zemi po Rumunském národním muzeu v Bukurešti.

Národní muzeum historie a archeologie hostí působivé kulturní dědictví, které se skládá z více než 430 000 předmětů z paleolitu až po moderní dobu. To, co odlišuje muzeum ve srovnání s podobnými institucemi v jiných krajích, je to, že i když se zaměřuje na historii Dobrogea, zahrnuje také národní tematickou oblast.

V instituci jsou umístěny řecké, rumunské, byzantské a středověké předměty (kámen, bronz, železné nástroje a zbraně), keramika, starožitné architektonické prvky (tj. sloupy, kapitály, štíty, scenérie), starověké sochy, skleněné vázy, bronzové sochy, šperky, mince (sbírka obsahuje stříbrné, bronzové a zlaté mince, některé z nich jedinečné), ikony, dokumenty, mapy, modely, fotografie, telegramy, časopisy, předměty některých osobností počátku dvacátého století, nábytek a další předměty velkého historického významu.

Národní institut pro výzkum a vývoj v cestovním ruchu (Rumunsko)

Národní institut pro výzkum a vývoj v cestovním ruchu - INCDT je jedinou institucí v Rumunsku, která se specializuje na vědecký výzkum národního zájmu v oblasti cestovního ruchu. INCDT má bohaté zkušenosti s výzkumem cestovního ruchu nashromážděné za 49 let nepřetržité činnosti. Úlohou INCDT je zdůvodnit vědecký základ pro rozvoj rumunského cestovního ruchu ve všech jeho podobách, přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti tohoto odvětví a vyvinout národní a místní strategie v této oblasti.

INCDT se od roku 2010 podílel na více než 14 projektech financovaných EU, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce v oblasti cestovního ruchu na úrovni EU, zejména v Podunají.

Institut realizoval řadu národních projektů financovaných z národních výzkumných programů a přispěl k rozvoji četných infrastruktur cestovního ruchu pro horská a přímořská letoviska, balneoterapeutická střediska, jakož i k rozvoji Národní strategie cestovního ruchu 2019-2022, Obecného územního plánování - Kapitole cestovního ruchu, národní strategie ekoturistiky a mnoho dalších strategií na místní a regionální úrovni.

INCDT je členem různých pracovních skupin v oblasti cestovního ruchu a od roku 2014 je členem Evropské sítě pro kulturní turistiku.

Hlavními oblastmi kompetencí INCDT jsou vývoj studií a statistik v cestovním ruchu, rozvoj místních, krajských a regionálních strategií v cestovním ruchu, technická dokumentace (studie proveditelnosti a studie pre-proveditelnosti) a výzkum a vývoj v cestovním ruchu.

Republic of Moldova

Máme také moldavského partnera v Living Danube Limes a těšíme se, až tuto instituci představíme v příštím čísle našeho zpravodaje.

SOUČASNÝ STAV PRACÍ NA PROJEKTU LIVING DANUBE LIMES

Zpráva pracovního balíčku WP T1

Jako základ celého projektu je zásadní charakterizovat a porozumět z hlediska archeologie a historie různým aspektům římské Dunajské limity, aby bylo možné odpovídajícím způsobem prezentovat a propagovat toto společné místo kulturního dědictví. Limes by měla být chápána spíše než jako tvrdá hranice, hlídaná a bráněná armádou, jako přirozená bariéra, která sloužila buď jako obranná linie v době nepokojů a válek, nebo jako spojovací prvek používaný pro dopravu a obchod. Dále je třeba vzít v úvahu, že každá část Dunajské limity, která se jako celek táhla na vzdálenost téměř 3000 kilometrů podél severní hranice Římské říše, prošla odlišným vývojem v důsledku pokroku římské expanze, různých Germánských kmenů usazujících se v různých oblastech, různých přírodních podmínky atd. Proto jsme jako první krok společně vytvořili dokument zabývající se různými aspekty charakterizujícími římské Dunajské limity a život podél této starobylé „mokré hranice“ v prvních šesti stoletích našeho letopočtu.

Další ústřední částí WP T1 je výběr osmi pilotních lokalit, jedné v každé z následujících partnerských zemí (od západu na východ podle směru toku Dunaje): Německo, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko, Srbsko, Bulharsko, a Rumunsko. Za účelem shromáždění cenných informací o jejich archeologických pozůstatcích provede projektový partner Institutu pro archeologickou prospekci a virtuální archeologii Ludwiga Boltzmann (LBI ArchPro) v první polovině roku 2021 rozsáhlé geofyzikální průzkumy na několika pilotních místech. Geofyzikální průzkum je nedestruktivní prospekční metoda používaná k průzkumu a mapování archeologických struktur pod povrchem země. Výsledky těchto zkoušek budou dále sloužit jako základ pro rekonstrukce ve virtuální realitě, které mají být vytvářeny ve WP2.

LBI ArchPro poskytl partnerům Living Danube Limes katalog kritérií, aby jim pomohl při výběru římských lokalit vhodných ke geofyzikálnímu průzkumu. Na základě toho partnerské země předem určily seznam možných pilotních míst. Po posouzení založeném na dalších kritériích, jako je například turistický potenciál lokalit, bude proveden konečný výběr a na začátku roku 2021 bude definitivně určeno osm pilotních lokalit Living Danube Limes. Těšíme se, až vám je představíme v druhé číslo našeho zpravodaje.

Rekonstrukce pozdně římské dunajské lodi v rámci WP I1

Foto: M. Orgeldinger

Na základě pozůstatků vraků římských lodí objevených v Mohuči v roce 1981 rekonstruuje náš partner Univerzita Friedricha-Alexandera pozdně římskou dunajskou loď ze 4. století n. l. Rekonstrukce je založena na Mainzských vracích I a V, vystavených v Muzeu starověkého námořnictví v Mohuči. Loď je rekonstruována co možná nejděleji římským podmínkám, bude dokončena do konce června 2022 a bude se plavit po Dunaji směrem k Černému moři na plavbě spojující všechna pilotní místa Living Danube Limes a partnerské země. Po dokončení projektu zůstane v každé partnerské zemi hraničící, kterou protéká Dunaj jeden rok. Název naší zrekonstruované lodi je *Danuvina Alacris*, což souvisí s prvními dvěma slovy v názvu našeho projektu, Living Danube.

Náš stavitel lodí zatím začal pracovat na plánech průřezů (trupu), které diskutoval s Rolandem Bockiusem, který psal o pozdních antických vracích nalezené v Mohuči v roce 2006. Výsledky jejich průzkumu jsou k dispozici, vraky byly zaznamenány ve 3D a byla zahájena rekonstrukce; do tohoto procesu je v současnosti plně zapojena skupina dobrovolníků, studentů a stavitelů lodí. Po kácení smrků nezbytných pro stěžeň a ráhna a výrobu prvních vesel, která jsou také ze smrku, proběhlo začátkem listopadu velké kácení dubů; 18 dubů po 20 metrech s průměrem kolem 50 cm, dále 90 zakřivených větví z korun stromů nejméně tloušťky lidského stehna. Ty musely být transportovány na staveniště ve Schlungenhofu v Německu, kde musely být vhodně upevněny, aby během výstavby nosných rámců včas vyschly.

Všechny tyto činnosti jsou prováděny co nejvěrněji římským řemeslným metodám s použitím římských nástrojů. Za tímto účelem si necháváme od 1. července vyrábět římské nástroje, např. římskou kovárnu, pily, vrtačky, motyky a hoblíky.

ZPRÁVA O AKTIVITÁCH LIVING DANUBE LIMES

Online zahajovací setkání

10. srpna 2020 se na úvodním setkání sešlo více než 80 účastníků z deseti partnerských zemí. Setkání zahájila koordinátorka projektu Anna Kaiser z Dunajské univerzity Krems - vedoucí partner projektu - uvítáním všech partnerů projektu a přidružených partnerů a návrhem přípitku na úspěšné zahájení projektu. Během zahajovacího setkání byl projekt podrobně popsán Dunajskou univerzitou Krems a vedoucími jednotlivých pracovních balíčků. Všichni projektoví a přidružení partneři představili sebe a své instituce. Přidala se k nám paní Ana Leganel, projektová manažerka ze Společného sekretariátu Interreg Nadnárodního dunajského programu, která byla šťastná, že může jménem Společného sekretariátu formálně vyslat projekt Living Danube Limes na svou cestu, a poskytla podrobné informace o faktech a číslech Nadnárodního dunajského programu.

První setkání Místní pracovní skupiny v Německu

První část prvního setkání Místní pracovní skupiny v Německu proběhla online 16. září 2020 a zúčastnila se jej prof. Alexandra Busch (generální ředitelka Römisch-Germanisches Zentralmuseum), prof. Friederike Fless (prezident Německého archeologického institutu), Profesor Michael Sommer (předseda Německé komise Limes) a Prof Dreyer (FAU Erlangen-Nuremberg). Tématy diskutovanými v tomto vybraném odborném kruhu byly podpora publicity projektu, mediální produkty pro muzea a dobrovolníci pro stavbu římské dunajské lodi. Myšlenka putovní výstavy, která by mohla být nabídnuta muzeím na Dunaji a doprovázet projekt, byla také předložena na virtuální stůl.

Jako druhá část prvního setkání Místní pracovní skupiny se 16. října na radnici v Gunzenhausenu konalo setkání zúčastněnými subjekty (Gunzenhausen je hlavním místem rekonstrukce lodi). Zúčastnili se ho první starosta Gunzenhausenu pan Fitz, Daniel Burmann, vedoucí zvláštního sdružení, Wolfgang Eckerlein, vedoucí úřadu pro cestovní ruch, stejně tak Boris Dreyer, Alexander Hilverda, Christina Sponsel-Schaffner z FAU a místní kulturní představitelé, pan Sommer (předseda Německé komise Limes), pan Gschwind (Bayerische Denkmalpflege), paní May (Limesfachberatung). Mezi hlavní body diskutované se zúčastněnými stranami patřily dlouhodobé perspektivy, které projekt může regionu nabídnout, mimo jiné na podporu úsilí Gunzenhausenu o nové Limes muzeum, plně vybavené audiovizuální technikou 21. století. Další důležitý bod, který je blízký samotnému projektu, byl zdůrazněn a pevně odsouhlasen všemi stranami - historičnost místních a regionálních aktivit v rámci programu Living Danube Limes.

Veřejná zahajovací akce stavění lodi

Foto: M. Orgeldinger

24. září 2020 byla v Gunzenhausenu (Německo) zahájena stavba lodi.

Restaurátoři z Rakouska a Německa byli velmi dobře přijati a představili své vybavení z doby Císařského Říma až Pozdní antiky, které mělo svůj vlastní základní tábor v římských stanech. Za pěkného počasí se dvěma restaurátory v kovárně, kde byly kované římské hřebíky, získali diváci, pečlivě oddělení kvůli Covid-19 a pohybující se po jasně vyznačené okružní cestě, povědomí o římském řemesle. K vidění byly také výrobky kováře: římské sekery, násady, teslice, hoblíky a vrtáky. Rovněž byly představeny římské boty. Bylo zde 300 diváků a zástupců místních muzeí a kultury.

Online-Workshop stavění lodi

14. prosince 2020 uspořádala univerzita v Erlangenu-Norimberku seminář o rekonstrukci *lusorie*, naší hlídkové lodi ze 4. století n. l. Trval od 14:00 do 16:45.

Po úvodu do workshopu a témat prezentací byli představeni přednášející. Stavba lodi byla navíc představena v kontextu celkového projektu.

Ronald Bockius ve své přednášce popsal nepřímé důkazy, které vedly pana Höckmanna, objevitele Mainzské *lusorie*, která je modelem naší lodi, k rekonstrukci *lusorie* o rozměrech asi 21,5 m s 30-32 veslaři.

Ve třetí přednášce nastínil Boris Dreyer stav probíhajících prací. Proces stavby lodi zahrnuje výrobu potřebného římského vybavení. Proces rekonstrukce samozřejmě zahrnuje i práci na samotném člunu: výběr a kácení různých druhů stromů, které byly použity také na původních římských lodích (Mainzských vracích). Smrk bude použit pro části lodi, které se nezachovaly (tj. stěžeň, plachty, vesla). Dub bude pokácen a dopraven do Schlungenhofu v Altmühlsee, kde je hlavní

pracoviště a poté v roce 2030 také konečné kotviště *lusorie*. Šablony pro Danuvina Alacris, což je název nové lodi typu *lusoria*, byly vyrobeny podle optimalizovaných plánů průřezu (trupu). Dubové žebroví a stavba trupu na konečném kotvišti jsou plánovány na počátek roku 2021.

Ve čtvrté přednášce Timm Weski podal přehled o částech římských lodí, které se nedochovaly na našem originálu v Mohuči, ale lze je věrohodně převzít z jiných případů ze stejné doby nebo její blízkosti. Nelze pro to uvést jasné důkazy ve všech případech, lze však odvodit aproximace a možnosti.

ZAPIŠTE SI TYTO DNY

Doufáme, že v roce 2021 budeme moci na našich pilotních místech konečně uspořádat fyzické akce, takže sledujte události na stránkách národních pilotních míst na našich online médiích nebo se spojte s našimi partnery v příslušných zemích.

Od 13. do 19. července 2021 se v srbském Viminaciu koná naše mezinárodní letní škola se zaměřením na neinvazivní archeologické metody.

Naše první mezinárodní konference se zaměří na historický potenciál vyprávění příběhů podél římského Dunajského Limes a budou se konat v srbském Novém Sadu od 7. do 9. září 2021.

NAVŠTIVTE NÁS ONLINE

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/living-danube-limes>

@LivingDanubeLimes

@DanubeDtp

@livingdanubelimes

@Living Danube Limes

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

